

СПРАВА «ЖУРА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF ZHURA v. UKRAINE)

(Заява № 66191/10)

Стислий виклад рішення від 12 жовтня 2023 року

22 вересня 2022 року Європейський суд з прав людини (далі – Європейський суд) ухвалив рішення за заявою № 66191/10, у якому констатував порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з тим, що заявницю змусили нести індивідуальний і надмірний тягар за обставин, коли органи державної влади належним чином не виконали домовленості про компенсацію за її вилучений будинок, а також у зв'язку з невизначеністю щодо того, хто із залучених суб'єктів мав нести відповідальність за усунення наслідків такого неналежного виконання. Європейський суд зазначив, що питання застосування статті 41 Конвенції не було готове до вирішення та було відкладено. Європейський суд запропонував Уряду та заявниці протягом трьох місяців надати свої письмові зауваження з цього питання та, зокрема, поінформувати про досягнення сторонами будь-якої угоди щодо цього. Угоди між заявницею та Урядом досягнуто не було. Вони надали свої зауваження. Заявниця підтримала свої початкові вимоги щодо справедливої сатисфакції: вимагала 2 363 321 українських гривень (далі – грн) або 140 000 євро в якості відшкодування вартості необхідних ремонтних робіт у відповідному будинку та 285 703 грн (приблизно 43 000 євро станом на вересень 2006 року) відшкодування втраченого доходу, який згідно з висновком КНДІ від 19 вересня 2006 року, вона отримала б, якби могла здавати будинок в оренду у період з листопада 2002 року до лютого 2006 року. Насамкінець заявниця вимагала 82 950 грн (приблизно 12 300 євро станом на березень 2004 року) відшкодування орендної плати, сплаченої нею за будинок площею приблизно 50 квадратних метрів, в якому заявниця проживала у період з вересня 2003 року до березня 2004 року. Європейський суд зазначив, що вимоги заявниці стосовно відшкодування сплаченої орендної плати та втраченого доходу, навіть припустивши їхню доречність, не були підтверджені переконливими документами та/або є спекулятивними, а тому відхилив обидві ці вимоги. Водночас Європейський суд дійшов висновку, що заявниця зазнала матеріальної шкоди у зв'язку з неможливістю отримати відшкодування за ремонт, необхідний для забезпечення належних умов проживання в будинку, наданому їй замість вилученого майна. Зокрема Європейський суд послався на висновок експертизи від 09 серпня 2014 року, підготовлений спеціалізованою установою. Хоча цей висновок не містив детального опису робіт і розрахунку їхньої вартості, він ґрунтувався на умовиводах первинного висновку від 2006 року, складеного тією ж установою на замовлення заявниці під час провадження на національному рівні, який містить усі відповідні деталі. Таким чином, висновок за 2014 рік містить оновлену вартість цих робіт станом на 2014 рік. Заявниця також вимагала відшкодування моральної шкоди, завданої порушенням її майнових прав, у розмірі 576 мінімальних заробітних

плат в Україні, розрахованому на день присудження відшкодування. Вона оцінила цю суму у 701 568 грн (еквівалентно приблизно 41 000 євро, як зазначено в основному рішенні). Вона також вимагала 12 000 євро в якості відшкодування моральної шкоди, зазваної внаслідок стверджуваного порушення статті 6 Конвенції. Зауваживши, що в основному рішенні було встановлено лише порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, Європейський суд дійшов висновку, що заявниця зазнала моральної шкоди тільки у зв'язку з цим порушенням. Також заявниця вимагала 40 874,44 грн та 46 193,32 грн (приблизно 2 400 євро та 2 700 євро відповідно, як зазначено в основному рішенні) в якості компенсації судових та інших витрат, понесених під час провадження на національному рівні та у Європейському суді відповідно. З огляду на наявні в Європейському суді документи, а також зазначені критерії і міркування, Європейський суд вирішив присудити заявниці 3 000 євро, які охоплюють судові та інші витрати, понесені під час провадження на національному рівні та у Європейському суді.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу: (I) 138 000 (сто тридцять вісім тисяч) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування матеріальної шкоди; (II) 1 000 (одна тисяча) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; (III) 3 000 (три тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

2. Відхиляє решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.»